

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818201402
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5818201402.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v právnej veci navrhovateľa: Y. S., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XX, XXX XX Y. nad S., právne zastúpený: JUDr. Ľubomíra Bašistová Virová, advokátka so sídlom Zimná 62, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 42 099 595, proti manželke navrhovateľa: H. S., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, XXX XX Y. nad S., právne zastúpená: KUBINEC & PARTNERS advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Tajovského 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 851 574, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní manželky navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5P/19/2018-309 zo dňa 6. februára 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým bol maloletý C. zverený na čas po rozvode do striedavej starostlivosti oboch rodičov a vo výroku III., ktorým boli maloleté deti Y. a H. zverené na čas po rozvode matke, p o t v r d z u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV., ktorým určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí výživným na čas po rozvode a vo výroku V. o nároku na náhradu trov konania z r u š u j e a vec mu v r a c i a v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Vo zvyšnej časti z o s t á v a rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Námestovo (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozhodol, že manželstvo navrhovateľa a manželky navrhovateľa rozviedol. Maloletého C. S. na čas po rozvode zveril do striedavej starostlivosti oboch rodičov, s právom oboch rodičov zastupovať a spravovať jeho majetok, pričom priebeh striedavej starostlivosti stanovil tak, že táto bude prebiehať každý druhý pondelok, v čase od 08.00 hod. do nasledujúceho pondelka do 08.00 hod., počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Zároveň maloleté deti Y. a H. zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, s právom oboch rodičov zastupovať a spravovať majetok detí. O výživnom rozhodol tak, že otcovi maloletých detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého Y. sumou 250,- eur mesačne, na maloletú H. sumou 195,- eur mesačne a na maloletého C. sumou 180,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie s poukazom na § 24 ods. 1 Zákona o rodine upravil výkon rodičovských práv a povinností navrhovateľa a manželky navrhovateľa k maloletým deťom - mal. C., mal. Y. a mal. H., a to tak, že mal. C. zveril do striedavej starostlivosti oboch rodičov a mal. Y. a mal. H. zveril do osobnej

starostlivosti matky. K takejto úprave pomerov rodičov k ich maloletým deťom, po viacerých rôznych návrhoch rodičov súd prvej inštancie pristúpil na základe vykonaných výsluchoch maloletých detí, po ktorých rodičia, rešpektujúc ich vôľu, súhlasili s úpravou osobnej starostlivosti týchto maloletých detí - a to mal. H. a mal. Y. do osobnej starostlivosti matky a mal. C. do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že striedavá starostlivosť u mal. C. bude prebiehať každý druhý pondelok v čase od 08.00 hod do nasledujúceho pondelka do 08.00 hod. počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva z dôvodu, že toto dieťa je žiakom strednej školy v Bratislave, ktorú navštevuje týždenne, teda počas pracovného týždňa býva mimo miesta obvyklého pobytu - na internáte, do ktorého odchádza v nedeľu večer. V záujme vykonateľnosti rozhodnutia o striedavej starostlivosti jej časový interval upravil od 08.00 hod pondelka rána, kedy už rodič, ktorý dieťa vypravil na štúdium mimo miesta jeho pobytu, ukončí osobnú starostlivosť a preberie ju druhý rodič, ktorý bude zabezpečovať jeho osobnú starostlivosť aj v prípade, keď toto dieťa nebude v mieste svojho štúdia, či už z dôvodu jeho choroby alebo iných nepredvídaných udalostí. Mal. Y. prejavil vôľu byť striedavo s matkou a otcom počas víkendov, hoc v týždňových intervaloch, čo vzhľadom na požiadavku aspoň čiastočnej stabilizácie výchovného prostredia a dostatočného umocnenia svojich citových väzieb ku každému rodičovi, súd určil v dvojtýždňových intervaloch. Pokiaľ ide o zverenie mal. detí - mal. H. a mal. Y. ohľadom ich osobnej starostlivosti, obaja rodičia rešpektovali vôľu týchto detí a súhlasili s ich zverením matke.

3. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že o výške výživného rozhodol v súlade s kritériami ustanoveným v § 62 ods. 2, 3, 4 a 5 § 75 ods. 1 Zákona o rodine, teda vychádzal zo schopností, možností a majetkových pomerov oboch rodičov, prihliadal na potreby maloletých detí a ich právo podieľať sa na životnej úrovni oboch svojich rodičov. Zistil, že matka býva s deťmi v jednom z viacerých rodinných domov nadobudnutých za trvania manželstva - Y. nad S.. XXX a otec v rodinnom dome súp. č. XXX. Matka pracuje ako kuchárka s priemerným mesačným príjmom za obdobie od 08/2018 - 12/2018 vo výške 453, 39 eur. K tomu poberá daňový bonus 142,- eur a do 11/2018 mala príjem z penziónu 308,- eur. Výživné od navrhovateľa činí 270,- eur. Medzi jej výdavky patrí platba za plyn 66,63 eur, televíziu 15,50 eur, voda 25,- eur, poistenie vozidla 144,27 eur ročne, poistenie domu 119,05 eur ročne, internet 16,- eur, telefón 30,- eur.

4. Otec je zamestnaný ako zamestnanec kancelárie OSN vo Viedni s priemerným mesačným príjmom od 4.600,- do 5.000,- eur, keď výška jeho príjmu je závislá aj od počtu nadčasov a nočných príplatkov. V tejto sume je zahrnutá aj platba prídavkov na deti, ktorá podľa potvrdenia predstavuje sumu 1.200,- eur mesačne. Do miesta výkonu práce vo Viedni dochádza týždenne, kde si počas pracovného týždňa financuje aj bývanie v byte, ktoré je v osobnom vlastníctve manželov. Za byt platí 850,- eur (energie, voda, daň, fond opráv), má cestovné výdavky za prácou a v súvislosti s cestovaním vo Viedni 500,- eur, splátku vozidla VW Passat, platí splátku 247,- eur za nákup traktora evidovaného na firmu Ondříkovo s.r.o., ktorého je matka konateľkou, hypotéku 1.700,- eur. Na výživu plnoletých detí, a to na mal. E. platí sumu 150,- eur mesačne, mal. H. sumu 220,- eur, L. a H. sumu po 220,- eur mesačne. Deťom uhrádza telefón, poisťky a občas prispeje nákupom oblečenia a iných potrieb (napríklad školských potrieb), prípadne absolvuje s deťmi lyžovačku, či iný druh výletu, čo deklaroval výpismi z účtu.

5. Súd prvej inštancie pri určení výživného zohľadnil jednak skutočnosť, že mal. C. bude v striedavej starostlivosti, a to rovnaké obdobie u matky a otca, ale vzhľadom na nižší príjem matky určil otcovi povinnosť prispievať matke na jeho výživu sumou 180,- eur mesačne. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že popri sume, ktorou otec prispieva na jeho výživu 220,- eur, t. j. spolu 360,- eur, možno dostatočne pokryť výdavky s prihliadnutím na jeho vek, stupeň vzdelania (stredná škola), zdravotný stav a záľuby. U mal. Y. zohľadnil skutočnosť, že ide o dieťa, ktoré je vo veku jeho prudkého vývoja s čím sú nepochybne spojené výdavky nielen, čo sa týka iného druhu a množstva stravy, ale aj veľkosti oblečenia a aj z pohľadu vyšpecifikovania si svojich záľub, ktoré sú zatiaľ na bežnej úrovni. Výživné vo výške 250,- eur podľa názoru súdu prvej inštancie dostatočne pokrývajú jeho odôvodnené potreby. Na mal. H., hoc je v len žiačkou prvého stupňa základnej školy, určil výživné vo výške 180,- eur, ktorá suma dostatočne pokryje jej aktuálne odôvodnené potreby a takto určené výživné dokáže otec platiť, keďže mu to jeho pomery dovoľujú. Pri určení vyživovacej povinnosti a pri hodnotení pomerov otca súd zohľadnil aj to, že otec hoci má vyšší príjem musí vynaložiť oveľa väčšie množstvo energie na prácu a následne na regeneráciu po práci, čo výrazne jeho príjem znižuje, nehovoriac o tom, že otec musí vycestovať za lepšie platenou prácou, a preto aj tieto výdavky je potrebné zohľadniť ako nevyhnutné (výdavky na cestu a bývanie vo Viedni). V neposlednom rade súd prvej inštancie zobral do úvahy aj fakt, že otec platí výživné aj plnoletým študujúcim deťom a prevažnú časť povinných poplatkov a tiež hypotéku, na ktorej sa matka nepodieľa.

6. Voči citovanému rozsudku podala odvolanie matka, ktorá má za to, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Súd prvej inštancie dostatočne nezohľadnil starostlivosť matky o maloleté deti, ako aj právo maloletých detí podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov, keď životná úroveň otca je podstatne vyššia ako matky, ktorej mesačný príjem je vo výške cca 1.000,- eur. Odvolateľka poukázala na to, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávnej priemernej výšky mesačného príjmu otca, keď uviedol, že jeho priemerný mesačný príjem činí od 4.600,- do 5.000,- eur mesačne, nakoľko z výplatnej pásky za mesiac december 2018 jednoznačne vyplýva, že výška priemerného mesačného príjmu za rok 2018 činila 5.930,- eur. Namietala tiež, že otcovi je vyplácaný aj príspevok na deti, resp. rodinné prídavky vo výške 1.200,- eur a príspevok na manželku vo výške 49,75 eur, ktoré si otec ponecháva. Uviedla tiež, že súd prvej inštancie zobral všetky otcom uvádzané výdavky za hodnoverné a náležité preukázané bez toho, aby sa čo i len zaoberal skutočnosťami a dôkazmi spochybňujúcimi pravosť otcom uvádzaných výdavkov, pričom sa ani nezaoberal opodstatnenosťou ich vynaloženia. Otec nepreukázal výdavok týkajúci sa nájmu a ani nepreukázal výdavok na hypotéku vo výške 385,- eur, ktorý by súvisel s bývaním vo Viedni, keď nepredložil zmluvu o poskytnutí hypotéky. Súd sa nezaoberal dôkazmi a skutočnosťami uvedenými matkou, ktoré sa týkali predloženia čestného prehlásenia H. S., syna účastníkov konania, ktorý v čase, keď býval s otcom vo Viedni, mu platil mesačne nájomné vo výške 400,- eur. Matka zároveň spochybnila prezentovaný výdavok otca v súvislosti s cestovaním, v rámci ktorého uvádzal platbu leasingu na VW Passat vo výške 217,20 eur, keďže nejde o účelne vynaložený výdavok. Pokiaľ ide o výdavok na pohonné hmoty vo výške 445,- eur, tak tento výdavok nezodpovedá skutočne vynaloženým výdavkom na cestovanie. Nakoľko matka predložila fotografie zo skupiny, ktorá je zriadená na sociálnej sieti, a ktoré jednoznačne potvrdili, že otec na cestu z Viedne na Oravu má vo zvyku využívať tzv. autostop a vziať na Oravu študentov, ktorí mu prispievajú na pohonné hmoty. Uviedla tiež, že otec po pojednávaní dňa 06.02.2019 dal do prenájmu rodinný dom súp. č. XXX za sumu 1.400,- eur, čím si zabezpečil ďalší príjem. Tento rodinný dom prenajíma za sumu 80,- eur na noc. Matka predložila odvolaciemu súdu nájomnú zmluvu týkajúcu sa prenájmu rodinného domu č. XXX, z ktorej vyplýva, že výška mesačného nájomného bola 1.100,- eur a toto nájomné bolo uhrádzané na účet prenajímateľa Ondrikovo s. r. o., ktorej spoločnosti je matka konateľkou, avšak prístup k účtu tejto firmy mal iba otec. Poukázala tiež na to, že otec v roku 2018 predal drevo, ktoré bolo vyťažené vo Veľkom Borovom, pričom z predaja utrížil sumu 11.092,- eur, ktorá suma bola poukázaná na účet firmy Ondrikovo s. r. o. V tejto súvislosti treba uviesť, že otec riešil všetko bez vedomia matky a zisk si ponechával pre seba. Matka tiež uviedla, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vyporiadal so skutočnosťami, ktoré v konaní tvrdila a ktoré aj preukázala listinnými dôkazmi a náležité ich v odôvodnení rozsudku neposúdil. Súd prvej inštancie ani nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a v odôvodnení napadnutého rozsudku náležité nevyhodnotil dôkaznú situáciu, ktoré dôkazy neboli vykonané a z akého dôvodu. Mala na mysli vyžiadanie si stanovísk všetkých bánk pôsobiacich na území Rakúskej republiky, či vedú ako svojho klienta navrhovateľa a v prípade, ak áno, vyžiadať aj výpis z účtu vedený na meno navrhovateľa za posledných 12 mesiacov, nakoľko matka má vedomosť, že otec má zriadené účty v Rakúsku. Matka napokon navrhla, aby súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že otec je povinný prispievať na mal. Y. sumou 800,- eur mesačne, na mal. H. 700,- eur mesačne a na C. 300,- eur mesačne, alebo aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil vo výroku IV. a V.

7. K podanému odvolaniu sa vyjadril otec tak, že pokiaľ ide o maloletých Y. a H., tieto deti sú väčšie a nepotrebujú celodennú starostlivosť. Pokiaľ matka poukazuje na príjem otca, tak opakovane zabúda na to, že z jeho príjmu sú hradené všetky náklady na úvery, ktoré sú spojené s nehnuteľnosťami, ktoré nadobudli za trvania manželstva. Matka zabúda aj na to, že otec pravidelne prispieva na dospelé deti, ktoré študujú a ich náklady sú vyššie ako náklady maloletých detí. Uviedol tiež, že v minulosti mal vyšší príjem, keď poberal prídavky vo výške 1.700,- eur a v súčasnosti je to iba 1.200,- eur. Opätovne poukázal na to, že rodičia majú 7 detí, z ktorých 6 študuje, pričom na dospelé deti matka žiadnym spôsobom neprispieva. Z podaného odvolania je zrejmé, že matka v podstate žiada, aby prídavky na deti, ktoré dostáva otec a ktoré bežne rodičia používali nielen na pokrytie nákladov súvisiacich s deťmi, ale aj na pokrytie iných nákladov dostávala ona. Sumu 800,- eur mesačne na výživu syna Y. pokladá za takú, ktorá nezodpovedá odôvodneným potrebám tohto dieťaťa, keďže tento nemá žiadne zdravotné potreby, s čím by súviseli zvýšené náklady. Ani suma 700,- eur mesačne na výživu maloletej H. nezodpovedá

odôvodneným potrebám dieťaťa, ktoré má výdavky primerané svojmu veku bez zvýšených nákladov. Súd pri určení výživného nevychádza z toho, aké sú prídavky na deti v zahraničí, ale z toho, aké sú schopnosti, možnosti toho-ktorého rodiča. Rovnaká životná úroveň neznamená, že deti majú disponovať rovnakým množstvom finančných prostriedkov ako ich rodičia. Matka nepreukázala, že otec si v podstate zarobil na cestovné do Viedne tým, že niekedy niekoho zobral autom. Pokiaľ ide o úvery, ktoré uhradza otec, podotkol, že to nie je dosť dobre možné, nakoľko splátky sú vypočítané do dôchodkového veku. Trvá na tom, že jeho mesačný príjem činí 5.063,- eur bez nadčasov. Pokiaľ matka poukázala na príjem 5.930,- eur, tak tento príjem zodpovedal začiatku roka 2018, pretože rodinné prídavky boli v tom čase vyššie. Pokiaľ ide o spomínaný predaj dreva, otec nikdy nedisponoval sumou 11.092,- eur, keďže drevo leží na sklade pod lesom a nebolo ho možné predať kvôli snehu, nepriaznivým poveternostným podmienkam. Pokiaľ ide o účty v Rakúsku, tak má jeden účet v J. L., ale nedisponuje na nich vyššími prostriedkami, ako sa mylne domnieva matka. Otec navrhol, aby súd rozsudok v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny.

8. Kolízny opatrovník sa vyjadril k podanému odvolaniu tak, že navrhol potvrdiť rozsudok v celom rozsahu.

9. V replike matky k vyjadreniu otca táto uviedla, že zotráva na dôvodoch svojho podaného odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je podľa matky smerodajná životná úroveň z každého z rodičov, pretože platí premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča a jednoznačne tak životnú úroveň pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Tvrdenie otca, že matka nezabezpečuje starostlivosť o maloletého C., pokladá za urážlivé. Otec opomína skutočnosť, že pri určovaní výživného platí princíp potenciality a deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni toho rodiča, ktorého životná úroveň je vyššia. Podľa matky je irelevantné tvrdenie otca, že hoci má nadštandardný príjem, má aj veľké výdavky, má úvery, ktoré si zobral, keďže v danom prípade sa jedná o výdavky, ktoré otec absolútne nemusel mať, keby zohľadnil potreby rodiny, vrátane jeho potrieb, ako aj potrieb maloletých a plnoletých detí. Matka opäť zdôraznila, že príjem otca a jeho potenciálne možnosti majetkové pomery umožňujú poskytnúť jeho maloletým deťom matkou požadované výživné. Uviedla tiež, že keby otec poskytol maloletým deťom celú sumu prídavkov na deti, ktoré dostáva vo výške 1.200,- eur, tak zo svojho príjmu by maloletým deťom uhradil výživné len vo výške 600,- eur, t. j. necelých 10 % do sumy matkou požadovaného výživného vo výške 1.800,- eur. Otec zavádza súd tvrdeniami, že byt vo Viedni nekúpil v hotovosti, ale prostredníctvom úveru, avšak nevysvetlil, prečo medzi jeho výdavky patrí aj ním tvrdené nájomné za byt vo Viedni, keď ho mal kúpiť do osobného vlastníctva. Matka tiež namietala, že otcovi boli vyplácané prídavky na deti aj späťne, a to v mesiacoch apríl 2018 v sume 2.073,20 eur a august 2018 v sume 1.525,- eur, čo vyplynulo z výplatných pásov predložených otcom. Z týchto prídavkov otec žije, namiesto toho, aby deťom prispieval vyšším výživným. Matka dospela k záveru, že otec je schopný platiť výživné v navrhovanej výške.

10. V duplike sa otec vyjadril tak, že práca, ktorú robí celé roky so súhlasom matky, je mu vytykaná a stala sa prostriedkom k snahe o získanie finančných prostriedkov. Matka prenáša zodpovednosť za zakúpenie nehnuteľností len na otca, avšak tieto boli zakúpené s vedomím manželky a boli rozumnou investíciou. Zavádzajúcou je informácia o duplicite prídavkov, keď výšku prídavkov už súd vysvetlil. Matka prekrúca vyjadrenia otca, keďže otec neuviedol, že má len jeden účet, ale uviedol, že má jeden účet v J. L.. Náklady na byt vo Viedni vysvetlil a doložil dokladmi. Otec navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený.

11. Matka sa vyjadrila k duplike otca tak, že vzhľadom na výšku mesačného príjmu otca je v jeho možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch prispievať na výživné pre maloleté deti vyššou sumou, než určil súd prvej inštancie. Maloleté deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni otca, ktorý sa iným spôsobom na starostlivosti o maloleté deti nepodieľa, a to na rozdiel od matky, ktorá zabezpečuje každodennú osobnú starostlivosť o tieto deti.

12. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec tak, že maloletý C. sa mu zveril, že jeho matka naňho tlačila aj formou SMS správ, aby sa rozhodol pre zverenie svojej osoby do výchovy matky. Otec poukazuje na to, že matka takýmto spôsobom ovplyvňuje nielen maloletého C., ale aj ďalšie deti, o čom predkladá prehlásenie maloletého C.. Preto otec navrhol, aby maloletý C. bol zverený do jeho starostlivosti.

13. Pokiaľ matka maloletých detí sa odvoláva na prídavky, ktoré poberal otec maloletých detí, otec uviedol, že dostatočne preukázal mesačné náklady, ktoré sa pohybujú vo výške 4.900,- eur, nakoľko znáša aj všetky pasíva z ich BSM, ktoré nemajú vyporiadané.

14. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 65, § 66 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom podľa § 219 ods. 3 CSP potvrdil napadnutý rozsudok tak vo výroku II., ktorým bol maloletý C. zverený na čas po rozvode do striedavej starostlivosti oboch rodičov a vo výroku III., ktorým boli maloleté deti Y. a H. zverené na čas po rozvode matke § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP. Zároveň rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV., ktorým súd prvej inštancie určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí výživným na čas po rozvode a vo výroku V. o nároku na náhradu trov konania zrušuje podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP v spojení s § 391 ods. 2 CSP a vracia v uvedenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Výroku I., ktorým súd rozhodol o rozvode manželstva, sa nedotýka.

15. Krajský súd preskúmal výrok II., ktorým bol maloletý C. zverený do striedavej starostlivosti oboch rodičov, ako aj výrok III., ktorým boli maloleté deti Y. a H. zverené na čas po rozvode manželstva do starostlivosti matky, nakoľko odvolací súd rozsahom odvolania nie je viazaný v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu (§ 63 CMP). Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie rozhodol o zverení maloletého C. do striedavej starostlivosti oboch rodičov, resp. o zverení maloletého Y. a S. na čas po rozvode matke po vypočítaní všetkých troch maloletých, rešpektujúc ich vôľu a za súčasného súhlasu oboch rodičov dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, a preto jeho rozhodnutie čo do výroku II. a III. potvrdil.

16. Pokiaľ ide o výslovne nepadnutý výrok o určení vyživovacej povinnosti k maloletým deťom odvolaním matky, odvolací súd konštatuje, že konanie v napadnutej časti je konaním, tzv. mimosporovým, ktoré sa spravuje ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku. V súlade s čl. 1 CMP je súd povinný v konaní postupovať v súlade s ochranou verejného záujmu a práv zaručených zákonom a prihliadať na dobré mravy. Pre vykonanie dokazovania platia odlišné princípy ako v Civilnom sporovom poriadku. Z dôvodovej správy k Civilnému mimosporovému poriadku je zrejmé, že Civilný mimosporový poriadok upravuje konania, ktoré sú svojou povahou osobitné a pri ktorých je z rôznych dôvodov potrebná ingerencia štátu (najmä ochrana rodiny, záujmov maloletých a pod.), čo vyvoláva potrebu rozlišovania právnej úpravy procesného postupu. Medzi Civilným sporovým poriadkom a Civilným mimosporovým poriadkom platí vzťah všeobecného a špeciálneho, z ktorého vzťahu vyplýva, že Civilný mimosporový poriadok upravuje iba také inštitúty, ktoré oproti Civilnému sporovému poriadku vykazujú určité odlišnosti.

17. V tejto súvislosti krajský súd konštatuje, že mimosporové konanie je ovládané vyhľadávacím princípom, preto právna úprava Civilného mimosporového poriadku obsahuje ustanovenia, ktoré poskytujú súdom dostatočný priestor na to, aby bol zistený skutočný stav vecí. Súd preto z úradnej povinnosti má iniciatívne zasahovať do konania, najmä dokazovania, keď má povinnosť vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí, keď je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí. Vzhľadom na imanentný princíp Civilného mimosporového poriadku, ktorým je vyššie uvedený princíp ochrany verejného záujmu, súdy sú povinné uplatňovať aj iné metódy konania, než v sporovom konaní, a to najmä princíp oficiality, princíp materiálnej pravdy, či uplatnenie princípu vyšetrovacieho, a to v širšom rozsahu.

18. Súd prvej inštancie sa vyššie uvedenými princípmi a ustanoveniami dostatočne neriadil, preto odvolací súd konštatuje, že zistený skutočný stav vecí je zistený nedostatočne, v stave, v akom neumožňuje súdu rozhodnúť o výživnom na maloleté deti v súlade s ich najlepším záujmom.

19. Pri určení výživného súd musí prihliadnuť na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. V súlade s princípom potenciality na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd prihliadne aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

20. Potreby oprávneného dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa, ktoré sú ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa (uznesenie Krajského súdu v Nitre 5CoP/35/2019 zo dňa 18. 09. 2019).

21. Krajský súd preskúmaním obsahu súdneho spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav vecí, keď nedostatočne skúmal najmä schopnosti, možnosti a majetkové pomery na strane povinného rodiča - otca. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že podľa tvrdení otca a predložených výplatných pások vychádzal z jeho priemerného mesačného príjmu od 4 600,- do 5 000,- eur, pričom v tejto sume je zahrnutá aj platba prídavkov na deti v sume 1 200,- eur a výška príjmu otca je závislá od počtu nadčasov a nočných príplatkov. Z výplatnej pásky otca za mesiac december 2018 však vyplýva, že príjem otca za obdobie od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2018 bol vo výške 105 633,76 eur, od ktorého je potrebné odpočítať výdavky vo výške 34 473,37 eur, t. j. čistý priemerný príjem otca za obdobie od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2018 bol vo výške 71 160,99 eur, z čoho je zrejmé, že výška priemerného mesačného zárobku je 5 930,- eur. Súd prvej inštancie sa uspokojil s tvrdením otca bez toho, aby sa ďalej zaoberal tým, z akého dôvodu otec uvádza nižší priemerný čistý zárobok oproti potvrdeniu vychádzajúcemu z výplatnej pásky za rok 2018. Zároveň sa súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal s otázkou vyplácania rodinných prídavkov tak čo do ich výšky, ako aj spôsobu nakladania s nimi, keďže výšku poskytovaných rodinných prídavkov je potrebné oddeliť, resp. rozlišovať od výplaty príjmu otca zo závislej činnosti. Navyše súd prvej inštancie ani neozrejnil spôsob vyplácania rodinných prídavkov za apríl 2018 v sume 2 073,- eur a mesiac august 2018 v sume 1 525,- eur.

22. Pokiaľ ide o výdavok na strane otca v sume 385,- eur, ktorý otec špecifikoval ako mesačnú splátku hypotéky, tento výdavok otca však nebol pred súdom prvej inštancie preukázaný, či už zmluvou o poskytnutí hypotéky, resp. iného dokladu, ktorý by preukazoval existenciu tohto výdavku v súvislosti s jeho bývaním vo Viedni.

23. Podľa odvolacieho súdu pri rozhodovaní o výške výživného nevykonal súd prvej inštancie navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom ani v odôvodnení napadnutého rozhodnutia náležite nevyhodnotil, ktoré dôkazy neboli vykonané a z akého dôvodu. Odvolací súd má na mysli predovšetkým žiadosť o doplnenie dokazovania, podľa ktorej matka žiadala súd prvej inštancie, aby si vyžiadal priamo od zamestnávateľa otca zaslanie celkového príjmu otca za posledných 12 mesiacov, teda rozpis jeho mesačného príjmu vrátane rozpisu pohľadávok, z ktorých sa skladá jeho príjem, v ktorom bude uvedené množstvo nadčasov, resp. ich zoznam za posledných 12 mesiacov a výška pohľadávky za každý odpracovaný nadčas s uvedením množstva uskutočnených zahraničných ciest a výšku poskytnutých náhrad za ich absolvovanie. Rovnako žiadala, aby súd prvej inštancie zistil výšku overených rodičovských prídavkov na deti (vrátane plnoletých detí) priamo od inštitúcie, ktorá tieto rodinné prídavky poskytuje. Okrem toho žiadala zistiť, či otec poberá, resp. poberal daňový bonus a aká bola jeho výška, pričom žiadala zistiť, ktorá inštitúcia je príslušná na pridelenie rodinných prídavkov, resp. aby bolo predložené rozhodnutie, ktorým boli otcovi tieto prídavky pridelené. Zároveň žiadala, aby súd prvej inštancie vyžiadal zo všetkých bánk pôsobiacich na území Rakúskej republiky stanovisko, či vedú otca ako navrhovateľa ako svojho klienta s tým, že bude vyžiadany aj výpis z účtu za relevantné obdobie.

24. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie pochybil, keď nevykonal navrhnuté dôkazy bez toho, aby sa v odôvodnení rozsudku s týmito skutočnosťami náležite vysporiadal.

25. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie mal podľa vyhľadávacieho princípu povinnosť vykonať všetky úkony potrebné na riadne zistenie skutočného stavu vecí a starostlivé posúdenie majetkových pomerov oboch rodičov (vrátane výnosov z nehnuteľného majetku), ktorý užíva ten ktorý z rodičov na strane jednej a taktiež aj starostlivé zistenie odôvodnených potrieb maloletých detí s cieľom určiť výšku vyživovacej povinnosti, tak aby boli zabezpečené všetky potreby maloletých detí z hľadiska ich výchovy a výživy. Súd prvej inštancie sa preto v ďalšom konaní bude opätovne zaoberať skutočnosťami rozhodujúcimi pre určenie výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, a to tak, že riadne zistí príjmy otca dosahujúce zárobkovou činnosťou, prípadne aj iné vedľajšie príjmy, vyplatené

rodinné prídavky, posúdi jeho schopnosti a možnosti, ako aj jeho výdavky, ktoré posúdi v kontexte so zistenými príjmami a výdavkami matky a maloletých detí, pričom zistené skutočnosti následne posúdi v súlade s § 191 CSP, teda princípmi hodnotenia dôkazov tak, že ich zhodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a taktiež aj v ich vzájomnej súvislosti, prihliadnuc na to, čo v konaní vyšlo najavo.

26. Odvolací súd tiež poukazuje na tú skutočnosť, že predmetné odôvodnenie súdu prvej inštancie neobstojí a nie je ani v súlade s požiadavkou ust. § 220 CSP, v dôsledku čoho bolo potrebné v napadnutej časti o výživnom rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, a to aj z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada so špecifickými námietkami účastníka. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

27. Zároveň odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie aj v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania s tým, že o nároku na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)